

Noodlanding

Jaren geleden vloog ik met Thai Airways van Kathmandu naar Bangkok. Het was een paar dagen voor kerst. Ik had in de bergen van Nepal gelopen en wilde nu via Thailand naar China reizen.

De stewardessen waren net het eten aan het uitserveren, toen het vliegtuig opeens hevig begon te trillen. Het leek helemaal niet op turbulentie en dat bleek het ook niet te zijn. De stewardessen kregen opdracht het eten weer op te halen en de gezagvoerder riep om dat wij 'due to technical problems' gingen landen in Dhaka in Bangladesh. Meer heeft hij nooit gezegd.

Dat er iets schortte aan de techniek was inmiddels goed te merken. Het vliegtuig, een Airbus, maakte bij vlagen een enorm kabaal. Ook kwamen er lange slieren rook uit een van de twee motoren. Toen die motor werd uitgezet, maakte het vliegtuig een schokkerige, zwenkende beweging en begon vervolgens nog heviger te trillen.

Thai Airways had de kerststemming willen verhogen door overal in het vliegtuig kleine kartonnen kerstboompjes, sterren en ballen op te hangen. Door de trillingen begonnen die heftig te bewegen.

In een woud van dansende kerstboompjes demonstreerden de stewardessen hoe we bij een noodlanding moesten gaan zitten. Stoel rechtop, het hoofd op een kussen op de knieën, armen om de benen. Het was natuurlijk de bedoeling dat het cabinepersoneel rustig zou blijven, maar dat lukte voor geen meter. Eén stewardess liep huilend rond en ook steeds meer passagiers raakten in paniek. Kinderen blèrden, achter mij haalde een echtpaar de zwemvesten tevoorschijn en op de rij voor mij omhelsde een echtpaar huilend hun kinderen.

Ik besloot mijn ogen dicht te doen. Ik pakte mijn walkman en trok mijn bergschoenen uit. Ik had geen zin om straks vechtend naar de uitgang iemand te vertrappen. Ik zou die uitgang waarschijnlijk toch niet halen, vermoedde ik, daarvoor zat ik veel te ongunstig. In mijn rugzakje zat een brief van mijn geliefde. Ik pakte die, las de mooiste passages, en schreef haar vervolgens een kort, paniekerig kattedelletje, dat ik altijd heb bewaard:

Lieve A. De eerste noodlanding die ik ooit heb meegemaakt. Zeer angstig. Iedereen zenuwachtig. Ik ook. Hou van je. Ziet er echt slecht uit.

Daarna zette ik mijn lievelingsmuziek op. Toen ik op de volumeknop keek, zag ik tot mijn verbazing dat die op tien stond, terwijl ik gewoonlijk vier al aan de harde kant vond. Ik probeerde aan dierbare momenten met mijn geliefde te denken, maar dit emotioneerde me zo dat ik ermee stopte. Ik wil je gezicht zien, dacht ik, maar als dat niet lukte keek ik even naar de man voor me. Hij had een uitgesproken lief en beschaafd gezicht en leek tamelijk kalm. Ik vroeg mij af welke muziek ik zou horen als het toestel de grond raakte.

Dat was een kwartier later het geval. Het vliegtuig maakte zo'n ruwe landing dat enkele banden met een luide knal explodeerden. Naast het vliegtuig verscheen met gillende sirenes een brandweerauto. Niet een hele stoet, maar eentje, een antiek model dat waarschijnlijk in de jaren veertig door de kolonisators in Bangladesh was achtergelaten.

Op het dak stond een schriel mannetje in een zilverkleurig pak dat van folie leek te zijn gemaakt. Hij richtte een enorme slagroomsput op het vliegtuig. Daarmee zette hij de motor en het landingsgestel onder het schuim.

We hoefden het vliegtuig niet via de nooduitgangen te verlaten, maar mochten gewoon uitstappen. Een uur later zaten we met tweehonderd passagiers in het Sheraton. In Nepal had ik wekenlang in de smoezeligste berghutten geslapen en gegeten zonder één keer ziek te worden. In het Sheraton van Dhaka at ik van

een vijfsterrenbuffet waar ik nog dagen buikloop van had.

De vlucht naar Bangkok, aan het eind van de volgende dag, begon zenuwslopend: overal bleke, bidende passagiers. Naast mij begon iemand te kotsen. In Bangkok vroeg de taxichauffeur of ik naar de hoeren wilde. Maar nee, ik wilde snel naar huis, bij mijn geliefde op de bank zitten, een baan zoeken, trouwen en kinderen krijgen.

En dat heb ik toen maar gedaan.

Kraamvisite

Tot de geboorte van mijn eerste kind was ik er heilig van overtuigd dat ik acht uur slaap per nacht nodig had. Als ik zelfs maar een half uurtje korter had geslapen, voelde ik me de hele dag brak.

Dat was het eerste waanidee waar onze dochter me van afhielp. De eerste zes weken van haar leven was ze van 's avonds elf tot een uur of drie 's nachts wakker. Nooit zag ik zoveel herhalingen van soaps.

Onze dochter hilde veel. Het enige wat hielp was schudden en een speen. Ik was aanvankelijk tegen een speen, maar die mening herzag ik binnen vijf minuten.

De eerste maanden dacht ik, ach, er verandert niet zo veel, we hebben er alleen een kind bij. We namen onze dochter mee in een mandje en gingen bijna nog net zo vaak op stap. De offers waren beperkt: niet meer samen uitslapen, niet meer zomaar de deur uit, veel ouderlijk overleg.

Gaandeweg werd duidelijk dat we met ons kind de 24-uurseconomie in huis hadden gehaald. Er moest natuurlijk altijd iemand voor haar zorgen. Twee jaar lang was het de gewoonste zaak van de wereld om drie, vier, soms wel vijf keer per nacht op te staan. Omdat ze huilde, omdat ze haar speen kwijt was, omdat ze naar droomde, Joost mag weten waarom. Langzaam werd duidelijk dat we waarschijnlijk *nooit* meer acht uur per nacht zouden slapen. Dat een rustig ontbijtje met de ochtendkrant er voor ons voorlopig helemaal niet meer in zat. Dat je nooit meer zomaar de deur uit kon zonder eerst opvang te regelen.

Godallemachtig! Waarom had nooit iemand ons dat verteld?! Wat was dat voor een achterbakse samenzwering? En: wat hadden we al die jaren met onze kostbare tijd gedaan? Nooit écht volop van genoten, dat was duidelijk. Onbezorgd in je bed rotten tot half elf, nog even vrijen, rustig douchen, uitrekken en dan zeggen: ‘Wat zullen we vandaag eens gaan doen?’ dat behoort tot de grootste schatten op aarde. En dan te bedenken dat we niet één kind wilden, maar meer.

Een vriendin met oudere kinderen zei eens glimlachend: ‘Ach, dat getob met kleine kinderen, dat duurt maar een jaar of vijf. Wacht maar tot ze twaalf zijn, dan beginnen de échte problemen.’

Vijf jaar! Per kind welteverstaan. Met een beetje ruimte ertussen teken je zo voor tien of vijftien tropenjaren. Waarna kennelijk het echte gesodemieter pas begint.

Wat heeft het me veel moeite gekost om me bij dit alles neer te leggen. De eerste jaren ging ik nog met een volle tas boeken op vakantie, als vanouds. Volgens de cao van het leven had ik één keer per jaar recht op een paar weken rust, meende ik.

Ik weet nu beter. We hebben inmiddels drie kinderen. Een doodenkele keer krijgen we nog een kaart waarin de geboorte van een eerste kind wordt aangekondigd. Daar gaan we dan meteen naartoe. De ouders denken dat we komen om de eerstgeborene te bewonderen. Dat is de halve waarheid. We komen ook als samenzweerders, om ons te verkneukelen. Wij weten: dit stel hangt een aardverschuiving boven het hoofd. De eerste trillingen zijn al voelbaar, bij de wieg in de kraamkamer.

Kleien

Nog voor de geboorte van ons eerste kind kocht ik een figuurzaag en een verstekbak. Ik zou vader worden, en hoewel ik niet erg handig ben, zag ik het helemaal voor me: ik zou zelf speelgoed gaan maken. Mooi, verantwoord speelgoed. Van hout. Geen schroeven, geen spijkers, nee alles in elkaar gelijmd.

Die figuurzaag zijn we allang kwijt, maar de verstekbak kom ik nog weleens tegen. Bij het opruimen van de schuur. Stijn, ons tweede kind, speelt er soms mee.

Zelf heb ik er nooit iets mee gedaan. Sterker nog: ik bleek helemaal niet het figuurzagende type. Ook op het punt van kleien, verven, rummikuppen, dominoen en kaarten heb ik onze kinderen veel minder te bieden dan ik had gedacht. En dan mijn vrouw had gedacht. Op haar beurt bleek zij ook niet helemaal de moeder te zijn die zij had willen zijn. Ik hoor haar vaak zeggen dat ze zichzelf te ongeduldig vindt, terwijl ik dat nogal mee vind vallen. En ook zij is geen spelletjesbeest.

Ik kan me niet herinneren dat mij van tevoren helder voor ogen stond wat mijn vrouw voor moeder zou zijn. Zij bleek wél te weten wat mij als vader te doen stond. Zeker in het begin heeft dat hier voor het nodige gezaag en getimmer gezorgd, maar dan van een ander soort.

Voor de kinderen is het zoals het is. Die weten niet beter. Die vragen me af en toe, tegen beter weten in: 'Wil je met me kleien?' En als ze dan mijn gezicht zien: 'O nee, laat maar.'

Juist dat trekt me soms over de streep. Dan leg ik de krant opzij, rol mijn mouwen op en pak een homp klei uit de schuur. En dan maak ik met behulp van lucifers en knopen locomotieven, fietsen en brandweerauto's.

Best geinig eigenlijk, dat kleien.